

Meseország vándorai

Egy-két-há', egy-két-há' – topog két táncos láb a Vojtina Bábszínház kapuja előtt, s hármashangzatok bújnak be a kapu résein, egyenest a fülünkbe. Ezek meseföldi útonjárók lesznek! – derül fel a vojtinás arc, és már szalad is, hogy beljebb invitálja Nemes Zsófiát és Bakos Árpádot. Szeptemberben már jártak nálunk: Árpád muzsikát, Zsófi mozdulatokat, táncokat hozott ajándékba Mátyás kerál neve napjára, azaz a Mátyásról szóló előadásunkhoz. Most egy kis időre újra ellátogattak hozzánk, hogy Ti is közelebről megismerhessétek őket...

NEMES ZSÓFIA

„Szóval: nagy családba születtem, hatan vagyunk testvérek. Öten vagyunk lányok, és van egy bátyám is. Szép kis család, mindig zajlott az élet nálunk, nem jellemző, hogy unatkoztunk volna, talán leginkább egy nagyhangú olasz famíliához hasonlíthatunk. Mindig volt sok macskánk, kutyánk, és szerintem ha valaki először járt nálunk, hát biza' csak lesett nagyokat, mert mindannyian nagyon szeretünk nevetni, röhögni, kacagni, vigyorogni. Ez nálunk életforma... Innen jöttem.

A mozgás? Kicsi koromban édesanyám elvitt balettozni, aztán kicsit idősebben ritmikus sportgimnasztikáztam. Világéletemben része volt ez az életnek.

Mikor eljött az idő, hogy akkor merrefelé orientálok, sok minden érdekelt, de a pszichológia vonzott igazán. Aztán úgy alakult, hogy közben elkezdtem táncolni – csak úgy, kedvtelésből. És szembejött velem egy modern tánc-kurzus... És akkor a szívem egyértelműen az értésemre adta, hogy bárhogy is lesz, én vagy ezt fogom

tovább csinálni az életemben (mármint a modern táncot), vagy semmi mást. Így alakult, úgyhogy a pszichológiát hagytam, bár azóta is érdekel...

Sokféle kurzust elvégeztem, főleg külföldi tanárim voltak – igazán jó mesterek. Több együttesben is megfordultam, először a testvéreimmel volt egy kis együttesünk, mert hogy ők is táncoltak, mármint kettő közülük, akik ráadásul ikrek is.

Azután táncoltam sokfelé: öt évig a Szegedi Kortárs Balettben, de volt egy saját együttesünk is, ami a Vígszínház házi színpadán lépett fel. Az utóbbi időben Bozsik Yvetttel dolgoztam, illetve egy új együttesel, a PR-Evolution Dance Company-val. Ez utóbbinak az ideiglenes vezetését ebben az évben magamra is vállaltam, és most lesz október 7-én az új bemutatónk.

És hogyan kerültem ismeretségbe a bábos szakmával?

Talán először Rumi Laci hívott egy fellépésre még Szegeden, aztán Pályi Jánossal dolgoztam együtt egy kis előadásban, majd Kovács Géza jött a sorban, és aztán a többiek, a sok-sok fiatal, tehetséges rendező, meg a különböző bábszínházak: Zalaegerszeg, Szombathely, Kecskemét, Győr, Békéscsaba, és természetesen Debrecen, ahol a *Mátyás kerál neve napja* című előadásban dolgoztam együtt a társulattal nemrégiben, 2008 szeptemberében.

Amúgy érdekességképpen: édesanyám épp azelőtt mondta nekem, mikor legutóbb jártam Debrecenben, hogy úgy néz ki, Kósa Lajos, a debreceni polgármester úr távoli rokonunk, ugyanis édesanyám Kósa Sára. Egyszer majd ennek is utánakérdezek...”

Nemes Zsófia

BAKOS ÁRPÁD

Hiszték a csodákban? Előfordult már Veletek, hogy láttatok egy képet, hallottatok egy dallamot, megéreztetek egy illatot, s az futott át rajtatok: „Hű, de ismerős! Ezt már láttam, hallottam, éreztem, ez itt van bennem valahol!”

Bakos Árpád hangját hamarabb ismertem, mint az arcát... Mezei-Bakos-Mezei: *Fellegajtó-nyitogató*... Ez a címe annak a lemeznek, amit 4-5 évvel ezelőtt nyomott a kezembe egy barátom, hogy „na, ez neked való!” Egy férfi (Bakos Árpád) és egy nő (Mezei Kinga) énekeltek népdalokat a lemezen, de olyan szépen, olyan érzékenyen, hogy a szívem mélyéig ért el a dal. Aztán valahogy hozzám került egy *Keleti szél* című CD, amin szintén közreműködött Bakos Árpád. Néhány év elteltével a Szabadkai Gyermekszínház jött vendégségbe hozzánk, a Vojtina Bábszínházba az évnyitó napunkra *A szegény cszmadia és a Szélikirály* című előadással, aminek a zenéjét szintén Bakos Árpád szerezte...

És most, 2008 őszén a *Mátyás kerál neve napja* címmel játszott Mátyás-mesénk zeneszerzőjeül vajon kit hívott meg Bartal Kiss Rita, a rendezőnk? Kitaláltatok: a titokzatos dalnokot! Egy életem, egy halálom, ha már így lett, én nem bánom, utánajárok, és elmondom Nektek, hogy ki is ő!

Tehát: a neve Bakos Árpád, és Csantavéren, a volt Jugoszlávia területén született 1962-ben, ahol ma is él. (S ahol messze földön híres, *Bakórium* nevű diópálinkáját készíti ráérő idejében.)

Az általános iskolát szülőfalujában végezte, a középiskolát Szabadkán. Katonai szolgálata letöltése után Újvidéken folytatta tanulmányait magyar nyelv és irodalom szakon.

Zenével az 1980-as évek elején kezdett igazán foglalkozni. Az Újvidéki Rádió dráma-szerkesztősége volt az első hely, ahol mint zenész és zeneszerző kipróbálhatta magát. Ezekben az években kezdődött a népzenével és a népi hangszerekkel való ismerkedése is, ami a mai napig tart. Több zenekarban muzsikált (Hajnalfa, Kóta, Hívogató), majd 1990-ben alapító tagja volt a mára legendásnak számító színházi formációnak, a H-Csoportnak. Az időtájt kezdődött a Tanyaszínházzal való közreműködése, az évek folyamán több előadás zenéjét és néhány dalszöveget írt számukra (pl. *Csantavéri Passió*, 1993.) 1994-től három évig a Szabadkán újrainduló magyar színház, a Kosztolányi Színház dramaturgia lett.

Népzenészi munkájának első jelentős állomása 1995-ben a magyarországi Téka együttesel elkészített *Ködnevelő idő* című lemez volt. 1996-ban Miroslav Jovančićsal megalakították az Ethnokor együttest, és kiadták a *Contes barbares* című lemezt, amely magas szakmai elismerést kapott, 2000-ben pedig az *Idők tánca* (táncjáték) című lemez kerül kiadásra Beszédes István dalszövegeivel és a Szabadkai Népszínház színészeinek közreműködésével. 2001-ben Skopjében macedón zenészekkel elkészült a *Keleti szél*, majd 2003-ban Mezei Kingával és Mezei Szilárdal felvették a *Fellegajtó-nyitogató* című albumot.

A zenével kapcsolatban így vall magáról Bakos Árpád:

„Zenészként és zeneszerzőként is mindig fontosnak tartottam az új utak és lehetőségek keresését zenémen belül. Egy-egy út megtalálása lehetővé teszi azt az utazást, ami megnyitja a régmúlt kapuit, és hozzásegít abhoz, hogy megtaláljam azokat a zenei megoldásokat és formá-

kat, amik valójában nem is tűntek el, csak az idő nehez pora betakarta őket. Feladatommak tekintem ezeknek a dallamoknak és ritmusoknak a felszínre hozását és bemutatását... Munkám során nagy segítségemre voltak a szabadkai Iskon együttes tagjai, akik nélkül ez a zene nem jöbötett volna létre.”

Az évek során színházi munkáira is egyre több időt szentelt, aminek elismerések sora lett az eredménye: 1996-ban a *Zách Klára* című előadás zeneszerzőjeként (Szabadkai Népszínház) a Vajdasági Hivatásos Színházak Fesztiváljának zenei díjában részesült. Ezután ugyanezen a fesztiválon négy egymást követő évben érdemelte ki a legjobb zeneszerzőnek járó díjat (*A szegény csizmadia és a Szélikirály*, 2005., *Szulamit*, 2006., *Tündér Ilona és Árgvélus*, 2007., *Emberke*, 2007.).

És zeneszerzés Veszprémben (*Oidipusz király*), és zenélés Zsámbékon (*Tájékos napok*), és táncjáték (*Kalaposok*) Zentától Taliándörögdig...

Annyi, de annyi minden még...

Mindezek után megjelenik Debrecenben egy kedves, szerény, mosolygós ember, aki a tarisznyájában gyönyörű, reneszánsz hangulatú, mégis egyedi hangzású zenéket hoz az új előadásunkhoz... Egy ember, akinek muzsikál a lépte, a lélegzése, a mosolygása...

Legyen úgy, hogy még sokszor muzsikál nekünk, legyen úgy, hogy dalaiban rég elfeledett álmainkra ismerünk, legyen úgy, hogy csodát csináljunk vele együtt a magunk és a nézők örömeire!

P.M.